

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพนักงานในการบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดำเนินการโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น พนักงานที่ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๒๕๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๔๑ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และ ทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) ผลการวิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พนักงานที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๐ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๒-๕ ปี จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ และมีรายได้รวม ต่อเดือน ๗,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖

๕.๑.๒ พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ด้านฉันทะ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านฉันทะ โดยรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๑) เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า พนักงานมี

ความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลางข้อ ๕. ท่านคิดว่ารายได้จากการปฏิบัติหน้าที่นี้เพียงพอต่อการดำรงชีพในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่วนข้ออื่นๆ พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๕.๑.๒.๒ ด้านวินัยะ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านวินัยะ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๙) เมื่อพิจารณา เป็นราย ข้อ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๒.๓ ด้านจิตตะ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านจิตตะ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔) เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางข้อ ๕. ท่านเคยเกิดความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติหน้าที่และหาช่องทางในการขอโอน/ย้ายไปหน่วยงานอื่น ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๒.๔ ด้านวิมังสา พบว่า พนักงานมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิมังสา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘) เมื่อพิจารณา เป็นราย ข้อ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นพนักงานในการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล สรุปเป็นรายข้อพบดังนี้

๕.๑.๓.๑ เพศพบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๓.๒ อายุ พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๓.๓ สถานภาพ พบว่า พนักงานที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๓.๔ ระดับการศึกษา พบว่า พนักงาน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๓.๕ ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า พนักงาน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๓.๖ รายได้รวมต่อเดือน พบว่า พนักงานที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พนักงานผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุ ๓ ส่วนด้วยกันคือ

ส่วนแรกเกี่ยวกับตัวผู้บริหารขององค์กร ที่ใช้อำนาจการตัดสินใจฝ่ายเดียวและปัญหาความไม่เป็นกลางของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดสรรคนให้ตรงกับงาน เรื่องการประเมินขั้น ประเมินตำแหน่ง และไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา

ส่วนที่ ๒ เกี่ยวกับพนักงานผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ที่ขาดวุฒิภาวะทางการควบคุมอารมณ์ ทำให้ขาดสติ ไม่มีเหตุผลในการตัดสินใจในการทำงาน และขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน จนไม่สามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ รวมไปถึงขาดคุณธรรม หวังลาภ ยศตำแหน่ง ทำให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นในองค์กร

ส่วนที่ ๓ เกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันเนื่องจากสถานที่ทำงานอยู่ใกล้ถนนและชุมชน ทำให้เกิดเสียงดังรบกวน ทำให้พนักงานไม่มีสมาธิในการทำงาน รวมไปถึงการขาดการจัดการระเบียบภายในองค์กรเกี่ยวกับการบริการประชาชน ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความสับสน และวุ่นวาย

ดังนั้นพนักงานผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ผู้บริหารมีความเป็นกลาง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชบ้าง จัดสรรงานให้ตรงกับคน จัดระบบระเบียบให้ชัดเจน จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงาน และ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ควรจะเน้นเรื่องงาน ความสำเร็จของงานให้เป็นเล็คอย่างเดียว ควรดูแลเอาใจใส่ พนักงาน ให้เกิด

ความสุข สนุกกับการทำงานด้วยผู้บริหารต้องมีคว ามเอาใจใส่ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน เพื่อความสุขของพนักงานและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๑. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า พนักงาน ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็น ต่อการ บริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็น จริงทั้งนี้เนื่องจากการ ให้บริการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง มีการ สนับสนุนการปฏิบัติ งานของ พนักงานให้พนักงานมีส่วนร่วมในการบริหาร รับฟังความคิดเห็นของพนักงาน นำความคิดเห็น มาร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่ง สอดคล้อง วิจัยของ วรียา เอี่ยมวิบูลย์^๑ ได้ทำการ วิจัยเรื่อง ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล มีความคิดเห็นต่อ ศักยภาพในการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ใน เกณฑ์ค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

๑.๑ ด้านฉันทะ พบว่า พนักงาน มีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานตามหลัก อิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านฉันทะ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๑) ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจาก การ จะทำงานต้องเริ่มจากการมีฉันทะก่อนคือการพอใจและรักในงานที่ทำ ให้มีความสุขกับงานที่ทำ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ บุญมี บุญเอี่ยม^๒ ได้วิจัยเรื่องการใช้อิทธิบาท ๔ ไปใช้ในงานที่ทำของ พนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เพื่อเปรียบเทียบ การนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงาน จากตัวแปรประวัติการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า พนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต มีการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงานโดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก และมีการนำอิทธิบาท ๔ มากน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน วิธีการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ คือ ต้องสร้างฉันทะให้เกิดขึ้นในใจของตนเบื้องต้นแรกก่อนเพื่อให้เกิดความชอบหรืออยากที่

^๑ วรียา เอี่ยมวิบูลย์, “ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบล”, ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต , (คณะพัฒนาลังคม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์, ๒๕๔๒), บทคัดย่อ.

^๒ บุญมี บุญเอี่ยม, “ศึกษาการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงานของพนักงานศูนย์ควบคุม การ บินภูเก็ต บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , (มหาวิทยาลัย ทักษิณ, ๒๕๔๔), หน้า ก.

จะทำงานนั้นๆ จากนั้นต้องใช้ความวิริยะ คือความเพียร พยายามความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่ทำงานต้องมีจิตตะคือความตั้งใจหรือเอาใจใส่ ความรับผิดชอบต่องาน ที่ทำ เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีมีคุณภาพ และสุดท้ายต้องใช้วิมังสา คือ พิจารณาไตรตรองงานที่ทำอย่างรอบคอบ มีการ ตรวจสอบข้อบกพร่องจากการทำงานแล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒ ด้าน วิริยะ พบว่า พนักงาน มีความคิดเห็น ต่อการ บริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิริยะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงเนื่องจาก พนักงานมีความกระตือรือร้น ในการมาปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง มีการทำงานเป็นทีมและหาความรู้ให้กับตัวเองอยู่เสมอซึ่งตรงกับงานวิจัยของ อรพรรณ ศิริพรประสิทธิ์ ^๓ ได้วิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลการใช้หลัก อิทธิบาท ๔ ในการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรทำงานเป็นทีมและมีการประชุมกันบ่อยๆ ควรมีความตั้งใจหรือเอาใจใส่ทุกครั้งที่ทำงาน ควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ควรมีการตระหนักว่าการทำงานย่อมมี อุปสรรคเสมอ และเมื่อเกิดปัญหาทุกคนควรร่วมกันแก้ไข ควรทำงานรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๓ ด้าน จิตตะ พบว่า พนักงาน มีความคิดเห็น ต่อการ บริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านจิตตะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานตั้งใจและสนใจที่จะปฏิบัติงาน เอาใจใส่ในงานที่ทำและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี บุญเยี่ยม ^๔ ได้วิจัยเรื่องการใช้อิทธิบาท ๔ ไปใช้ในงานที่ทำของพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เพื่อเปรียบเทียบการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงาน จากตัวแปรประวัติการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่าพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต มีการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และมีกา รนำอิทธิบาท ๔ มากน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน วิธีการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ คือ ต้องสร้างฉันทะให้เกิดขึ้นในใจของตนเบื้องต้นแรกก่อนเพื่อให้เกิดความชอบหรืออยากที่จะทำงานนั้น ๆ จากนั้นต้องใช้ความวิริยะ คือความเพียรพยายามความ

^๓อรพรรณ ศิริ พรประสิทธิ์ , “สัมฤทธิ์ผลการใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการทำงานของคณะกรรมการ หมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ก.

^๔บุญมี บุญเยี่ยม, “ศึกษาการนำอิทธิบาท ๔ ไปใช้ในการทำงานของพนักงานศูนย์ควบคุมการบินภูเก็ต บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , (มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๔), หน้า ก.

อดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อที่จะทำ งานนั้นให้สำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่ทำงาน ต้องมีจิตตะคือความตั้งใจหรือเอาใจใส่ ความรับผิดชอบต่องานที่ทำ เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีมี คุณภาพ และสุดท้ายต้องใช้วิมังสา คือ พิจารณาไตร่ตรองงานที่ทำอย่างรอบคอบ มีการ ตรวจสอบข้อบกพร่องจากการทำงานแล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป เพื่อให้ การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๔ ด้านวิมังสา พบว่า พนักงาน มีความคิดเห็น ต่อการ บริหารงานตามหลัก อภิธินาถ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านวิมังสา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริงเนื่องจากพนักงานรับฟังปัญหา ผู้มาติดต่อกับ อบต.เสมอ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราพร วีรสิทธิ์^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบห้าประการของ บุคลิกภาพและความสามารถในการเผชิญปัญหา และอุป สรรคตามหลักอภิธินาถ ๔ ของ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานประกันสังคม” ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ ในสำนักงานประกันสังคมส่วนใหญ่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคตามหลัก อภิธินาถ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีองค์ประกอบด้าน วิมังสาอยู่ในระดับสูง

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นพนักงานในการบริหารงานตามหลักอภิธินาถ ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

พนักงานที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ รายได้รวมต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักอภิธินาถ ๔ ขององค์การ บริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยรวม ไม่แตกต่างกัน น่าจะสอดคล้อง กับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก พนักงานมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประสานงาน ภายองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นระบบและให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว มีการ จัดลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อด้วยการตอบ ข้อซักถามและ ให้คำแนะนำต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ชาตรี แนวจำปา^๖ ได้วิจัยเรื่อง

^๕ พัชราพร วีรสิทธิ์ , “ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ ประกอบห้าประการของบุคลิกภาพและ ความสามารถในการเผชิญปัญหา และอุปสรรคตามหลักอภิธินาถ ๔ ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน สำนักงานประกันสังคม”, *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖), หน้า ๕.

^๖ ชาตรี แนวจำปา, “การประยุกต์ใช้อภิธินาถ ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑.

การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ และด้านจิตตะ ในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก สำหรับการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อพนักงาน และประชาชนผู้สนใจจะเข้ามาเป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๑. สร้างจิตสำนึกให้พนักงานทุกคนมีความรักความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ที่ตนได้รับมอบหมาย โดยการณรงค์ให้พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใช้ หลักธรรมอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง

๒. ในด้านการให้บริการควรให้ความเสมอภาคแก่ทุกฝ่าย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

๓. ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้

๔. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

๕. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับ ชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

๑. ควรนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ควรนำปัญหาที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาให้มีความชัดเจนมากขึ้น

๓. ในองค์ควรมุ่งเน้นและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกระบวนการของ อธิธำมา ๔ ที่ควบคุม ทั้งด้าน กาย และจิตใจ รวมไปถึงสติปัญญา แล้วนำหลักการเหล่านั้นไป ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่จะเกิดประโยชน์แก่ตนเอง องค์การและสังคม

๔. ผู้นำควรให้ความสำคัญและนำหลักอธิธำมา ๔ และนำหลักธรรมอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องไปใช้ในการทำงาน และบริหารการทำงานขององค์กรของตนเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อองค์กรของตนเอง และรักษาความเป็นแบบอย่างทางวัฒนธรรมการทำธุรกิจที่ดี

๕. สถาบันศาสนา พระสงฆ์ในฐานะผู้ที่ศึกษาและสืบทอดพระพุทธศาสนา พึง ศึกษาหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจ อย่างแท้จริง และนำหลักการ เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้อบรมสั่งสอน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำมาใช้ได้จริง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้พื้นที่ในการศึกษาภายใน องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกู่สูง จังหวัดนครราชสีมาเป็นพื้นที่เดียวในการศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรทำการศึกษา ดังนี้

๑. ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักอธิธำมา ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อื่นๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่าง หรือความสอดคล้องกันในระดับของการบริหาร

๒. ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในหัวข้อธรรมอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามอธิธำมา ๔

๔. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักอธิธำมา ๔ ขององค์การ บริหารส่วนตำบลโดยเปลี่ยนพื้นที่ศึกษาวิจัยเป็นจังหวัดอื่น

๕. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักอธิธำมา ๔ ขององค์การ บริหารส่วนตำบล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ